

Безкоровайна Є. О.,
студентка 5 курсу,
1 групи, Слідчо-криміналістичного
інституту
Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ У ДЕРЖАВНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

Ключові слова: запобігання, корупція, органи й установи виконання покарань, Державна кримінально-виконавча служба України

Keywords: prevention, corruption, authorities and institutions of execution of punishments, the State Criminal-Executive Service of Ukraine

Анотація: У роботі розглянуто стан корумпованості в органах виконання покарань. Наводиться інформація стосовно причин корупції та пропонуються заходи запобігання.

Abstract: The paper examines a condition of corruption in the organs of execution of punishment. Information about reasons of corruption is provided and measure of prevention are proposed.

Корупція має масштабний характер і, на жаль, досить поширена на сучасному етапі розвитку суспільства. Запобігання корупції є складним і багатоаспектним завданням для України, оскільки заподіяна нею шкода стосується різних сфер життєдіяльності держави, зменшує рівень довіри до державних інституцій з боку населення країни та міжнародної спільноти. Більше того,

корупційні прояви в діяльності Державної кримінально-виконавчої служби не дозволяють забезпечити досягнення такої мети покарання як виправлення. Усе це й вказує на необхідність дослідження проблеми корупції в органах та установах виконання покарань, потребує ретельних та глибоких наукових досліджень у цій сфері.

Згідно з доповіддю міжнародної організації Transparency International, серед 178 країн світу Україна у 2017 році за рівнем корупції у державі посіла 131 місце, що свідчить про те, наскільки серйозною проблемою для України є тотальна корумпованість посадових осіб. Найбільш корумпованими українці називають саме ті інституції, які покликані боротися з корупцією – суди (66 %), правоохоронні органи (64 %), державну службу (56 %), а також сферу охорони здоров'я (54 %), Парламент (53 %), політичні партії (45 %), ЗМІ (22 %), громадські організації (20 %) [5, с. 12].

І. І. Вершков, С. Б. Погодін вважають, що корупція в правоохоронній системі підриває віру населення у здатність органів влади до позитивних дій в інтересах усього суспільства, піднімаючи вирішення проблеми на вищий політичний рівень. У такій ситуації надання широкої гласності результатам антикорупційної роботи може не тільки зберегти, але і збільшити кредит політичної довіри в суспільстві. Важливо при цьому забезпечити професіоналізм, об'єктивність і попереджувальний характер інформування населення [6, с. 70].

Як показують проведені численні дослідження головними причинами вчинення злочинів з корупційною складовою є: належний рівень правового захисту персоналу, їх матеріальне забезпечення та соціальний захист; незнання та невміння виявляти керівниками підрозділів злочини з корупційною складовою, які вчиняють їх підлегли. Усунення зазначених детермінантів вчинення злочинів з корупційною складовою питання багатовекторне [6, с. 68].

Перш за все слід забезпечити належний порядок підбору персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України, на важливість проведення якого прямо вказують Європейські пенітенціарні правила. Зазначається, що персонал установ пробачії повинен ретельно підбиратися, мати належну підготовку, яка повинна надаватися як на початку служби, так і надалі, його робота повинна оплачуватися на рівні фахівців і він повинен мати статус, який є поважним у громадянському суспільстві [1].

Підготовка персоналу є суттєвим елементом роботи з ним, тому слід погодитися з точкою зору І. Г. Богатирьова, який зазначає, що підбір та якісна професійна підготовка та перепідготовка персоналу кримінально-виконавчої служби є ключовою складовою проведення будь-яких реформ. Концептуальні засади формування кадрового потенціалу як для кримінально-виконавчої служби, так і для всіх інших органів виконавчої влади, закладено в Стратегії державної кадрової політики на 2012–2020 роки, затвердженій Указом Президента України від 1 лютого 2012 року № 45/2012 [3, с. 33].

Певну негативну роль у розвитку зазначених причин та умов відіграє й поширеність у суспільстві думки про повну корумпованість державного апарату та неможливість вирішити свої питання без вступу в корупційні відносини. Це породжує у людей зневіру в можливість захистити себе від корупціонера, не викликає у них бажання активно захищатися проти цього негативного явища. Соціальна значущість профілактики злочинів визначається низькою обставин.

Значною мірою це запобігання самої можливості вчинення злочинів. У процесі профілактики криміногенні чинники можуть піддаватися впливу тоді, коли вони ще не набрали ваги, й через це їх легше можна усунути. Водночас арсенал засобів запобігання злочинам дозволяє переривати почату злочинну діяльність, не допускати настання шкідливих наслідків. Профілактика злочинності дає можливість вирішувати питання боротьби з нею найгуманнішими способами та з найменшими втратами для суспільства [4, с. 120].

Отже, корумпованість співробітників Державної кримінально-виконавчої служби України є гострою проблемою сучасного українського суспільства, оскільки вона паралізує довіру народу до органів і установ виконання покарань та до держави в цілому. Стратегічним напрямом запобігання корупції в органах і установах виконання покарань є її профілактика на стадії виношування злочинного наміру. Необхідно взяти до уваги наступні антикорупційні заходи в органах пробачії:

- зробити корупцію в органах та установах виконання покарань ризиковою і не вигідною (до тих пір, поки співробітник буде зловживати владою, а ризик понести покарання буде мінімальним, ніякі репресивні заходи не дадуть позитивного результату);

- збільшити соціальну ціну служби в кримінально-виконавчій службі України (престиж, матеріальна забезпеченість, правовий захист, бажання служити та захищати інтереси країни тощо).

Таким чином, ефективні заходи запобігання цьому негативному явищу потребує системного підходу з боку керівництва служби, чітко визначених пріоритетів та належного забезпечення. Ігнорування хоча б однієї з цих складових суттєво знижує ефективність антикорупційної діяльності в органах і установах виконання покарань.

Список використаних джерел:

1.Європейські пенітенціарні правила: рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць Ради Європи // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032

2.Про Стратегію державної кадрової політики на 2012–2020 роки : Указ Президента України від 1 лютого 2012 р. № 45/2012. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/45/2012>.

3.Богатирьов І. Г. Актуальні питання підготовки фахівців у вищих навчальних закладах: досвід, проблеми, перспективи. / І. Г. Богатирьов // матеріали Міжнар. наук.практ. конф., присвяч. 3й річниці утворення навч. закладу (м. Чернігів, 7–8 черв. 2013 р.)/Чернігів. юрид. коледж ДПтС України. Чернігів: Вид. Лозовий В. М., 2013. – С. 33 –34.

4.Боднарчук О. Г. Теоретичні основи та адміністративно-правові механізми протидії корупції в ДКВС України: монографія О. Г. Боднарчука. - Київ: Центр учб. літ., 2016. – 462 с.

5.Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у контексті сучасної антикорупційної стратегії: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08/ О. Ю. Бусол. – Київ, 2015. – 36 с.

6.Вершков І. І. Борьба с коррупцией в условиях состязательного процесса / И. И. Вершков, С. Б. Погодин // Право и политика. – 2004. – № 5С. – 68–72

7.Статистична інформація // Генеральна прокуратура України: офіц. сайт. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112755&libid=100820

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017